

7-14 YAŞ ARASI ÇOCUKLARDA SPORA KATILIMDAN SONRA OKUL BAŞARILARINDA, FİZİKSEL VE SOSYAL DAVRANIŞLARINDA OLUŞAN DEĞİŞİMLERİN İNCELENMESİ

Uğur YALÇIN¹ Velittin BALCI¹

Geliş Tarihi: 04.01.2013

Kabul Tarihi: 25.04.2013

ÖZET

Çalışmanın amacı, ilköğretim okullarında öğrenim gören çocukların sportif faaliyete katılımından sonra okul başarılarında, fiziksel ve sosyal davranışlarında meydana gelen değişikliklerin incelenmesidir. Bu çerçevede, Ankara'nın Keçiören, Yenimahalle ve Sincan ilçelerinde Keçiören Sportif A.Ş Futbol Okulu'na devam eden ve bölge ilköğretim okullarında öğrenim gören, yaşları 7 ile 14 arasında değişen 91 erkek öğrenci velisine ulaşılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan ölçme aracı ile elde edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, veli görüşlerine göre; sportif faaliyete katılan ve düzenli olarak devam eden çocukların okul başarılarında, fiziksel ve sosyal davranışlarında olumlu değişimlerin olduğu neticesine varılmıştır. Çalışmamızdan ortaya çıkan sonuçlar çerçevesinde, ebeveynlerin okul çağına gelmiş çocuklarını, öncelikle herhangi bir spor faaliyetine yönlendirmesi ve çocuklarının düzenli olarak bu faaliyetlere katılımının sağlanması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Sportif Faaliyet, Okul Başarısı, Fiziksel ve Sosyal Davranış.

EXAMINATION OF THE CHANGES IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS' ACADEMIC SUCCESS, PHYSICAL AND SOCIAL BEHAVIORS FOLLOWING THEIR ATTENDANCE TO SPORT ACTIVITIES

ABSTRACT

The aim of this study was to examine the changes in primary school students' academic successes, physical and social behaviors following their attendance to sport activities. For this purpose, families of 91 male students, aged between 7-14 who attend Keçiören Sportif A.Ş Football School regularly at Keçiören, Yenimahalle and Sincan in Ankara, were contacted. Data were collected via a scale developed by the researcher. Families were asked to take a survey and evaluate whether there were any changes in social and physical states of the students. According to families' views, positive changes occurred in the behaviors of children who attend sportive activities regularly.

Key Words: Sportive Activities, Academic Success, Physical and Social Behavior.

GİRİŞ VE AMAÇ

Spor evrensel kültürün bir parçası, dünyada dili, ırkı, dini farklı insanları birleştiren önemli bir vasıta. Çağımız sporunu; fiziksel faydalarının yanı sıra insanların ruhsal sağlığını da olumlu yönde etkilemek, sosyal ve moral kazançlar sağlamak amacı ile yapılan hareketler topluluğu olarak da tanımlayabiliriz (1).

Spor özünde; Sistem, disiplin, hedef ve başarı kombinasyonudur. Spor yapan çocuk kendiliğinden, sisteme, disiplinle sistemi uygulamaya, hedef koymaya ve başarmaya güdümlenir. Sporcu düzenlidir, sistemlidir, hedefleri vardır. Bu şekilde yaşamaya başlayan bir çocuğun yaşamının içinde de aynı düzen gözlemlenir (2).

Çocukların okul başarıları ile ilgili endişe duyan veya sistemli çalışma ve disiplinle ilgili desteğin faydalı olacağı düşünülen çocuklara uzmanlarında ilk önerisi spor eğitimidir. Enerjisini atan, sosyal bir gruba ait olan çocuğun mutluluğu, çevresinin desteği ve kazandığı başarı onu motive eder. Sağlığı, direnci, görüntüsü ve becerileri arkadaşları içinde de saygı uyandırır. Spor yapan çocuk onaylanır, destek görür ve sevilir. Tüm bu pozitif katkılar çocuğun ders başarılarını da pozitif yönde etkiler (2).

¹ Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Ergenlikte veya ön ergenlik döneminde kötü alışkanlıklardan korumak, enerjisini doğru kullanmasını sağlamak, sosyal gelişimi ve özgüven duygusunun artması için her çocuğun özellikle takım sporlarına yönlendirilmesi gerekir. Artan ders yükünü kaldırması, arkadaşları ile ödevlerini tartışması, çözümleri paylaşması, öğretmenleri tarafından desteklenmesi daha kolay olup, hayatında ki başarı hedeflerine koşarken sportif hedefleri ile ders başarısını paralel tutacağından ivmede paralel yükselecektir (2).

Düzenli uyuyan, dengeli beslenen bir çocuk, direnci daha yüksek olacağından daha az hastalanan ve derslerinde daha başarılı bir öğrenci olacaktır. Bu da okul yaşamını daha kaliteli kılacak ve okul başarısını da olumlu yönde etkileyecektir. Çocuğunun sağlıklı büyümesi, gelişmesi ve derslerinde ki başarısı için mutlaka bir spor branşında aktif olmasını sağlayınız. Her çocuğun severek yapabileceği bir spor branşı mutlaka olacaktır. Ebeveyn olarak yapmanız gereken onun bunu keşfetmesini sağlamak ve daima destek vermek olmalıdır (2).

Bu bilgilerden hareketle çalışmanın amacı; ilköğretim okullarında öğrenim gören çocukların sportif faaliyete katılımından sonra okul başarılarında, fiziksel ve sosyal davranışlarında meydana gelen değişikliklerin incelenmesidir.

MATERYAL METOT

Bu çalışmanın örneklem grubunu Ankara'nın Keçiören, Yenimahalle ve Sincan ilçelerinde Keçiören Sportif A.Ş Futbol Okulu'na devam eden ve bölge ilköğretim okullarında öğrenim gören 91 erkek öğrenci oluşturmuştur. Bu sayı sözü edilen spor okulunun tamamını kapsayan öğrenci sayıdır.

Veri toplamak için nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmaya veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen, içeriğinde veli görüşlerini yansıttığı düşünülen üç soru hazırlanmış ve soru kâğıdı öğrenci velilerine dağıtılmıştır. Ayrıca, bu soruların içerik yönünden daha fazla sorgulayıcı olabilmesi için öğrenci velilerine düşüncelerini açıkça yazmaları istenmiştir.

Soru kâğıdındaki birinci soru; "Çocuğunun sportif faaliyete katılımından sonra okul başarısında gözlemediğiniz değişiklikler nelerdir?" şeklindedir. Bu soru ile çocukların sportif faaliyete katılımından sonra okul başarılarında meydana gelen değişikliklerin sorgulanması hedeflenmiştir.

Soru kâğıdındaki ikinci soru; "Çocuğunun sportif faaliyete katılımından sonra fiziksel davranışlarında (hareketlilik, hırçınlık, yeme alışkanlıkları, tembellik, ebeveynlerin sözüne itaat vs.) gözlemediğiniz değişiklikler nelerdir" şeklindedir. Bu soru ile çocukların sportif faaliyete katılımından sonra fiziksel davranışlarında meydana gelen değişikliklerin sorgulanması planlanmıştır.

Soru kâğıdındaki üçüncü soru ise; "Çocuğunun sportif faaliyete katılımından sonra sosyal davranışlarında (içe kapanma, duygusallık, arkadaş çevresi, aile ortamı vs.) gözlemediğiniz değişiklikler nelerdir" şeklindedir. Bu soru ile çocukların sportif faaliyete katılımından sonra sosyal davranışlarında meydana gelen değişikliklerin sorgulanması amaçlanmıştır.

Ulaşılan 91 kişiye çalışma öncesinde araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında bilgi verilmiştir. Soru kâğıtları dağıtılan 91 öğrenci velisinden iki gün içerisinde soruların yanıtlanıp araştırmacıya teslim edilmesi istenmiştir. Velilerin sorulara yalnızca kendi düşüncülerini yazmaları ve birbirlerinden etkilenmemeleri konusunda açıklama yapılmıştır. Elde edilen görüşler yüzde olarak tablolaştırılmış ve çalışmanın bulgular kısmına yansıtılmıştır. Görüşlere ilişkin istatistiki bir işlem uygulanmamıştır.

BULGULAR

Aşağıda çalışmaya katılan öğrenci velilerinin çocuklarının sportif aktiviteye katılımı ile okul başarısı, fiziksel davranışları ve sosyal davranışları arasındaki ilişkiyi sorgulamak amacı ile önceden hazırlanmış sorulara verdikleri yanıtlar gösterilmiştir. Bu yanıtlarda aynı özellikte olanlar birleştirilerek bulgulara yansıtılmıştır.

Çalışmaya katılan öğrenci velilerinin, çocuklarının sportif faaliyete katılımından sonra okul başarılarında meydana gelen değişikliklerle ilgili olan 1. soruya verdikleri yanıtlar Tablo – 1 ve Tablo – 2'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çocukların okul başarılarında gözlenen değişimin sayısal dağılımı.

Okul Başarısına İlişkin	Olumlu Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Olumsuz Değişiklik		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	N	%
	50	54.9	35	38.5	6	6.6	91	100

Çalışmada elde edilen bulgulara göre, spor okuluna katılan öğrenci velilerinin verdiği yanıtlarda, öğrencilerin çoğunluğunun okul başarısında belirgin bir yükseliş olduğu vurgulanmaktadır. Çalışmaya katılan 91 öğrenci velisinin 50 tanesi (%54.9, Tablo – 1), çocuklarının okul başarısının, sportif faaliyete katıldığından dolayı önemli ölçüde arttığını

YALÇIN, U., BALCI, V., “7-14 Yaş Arası Çocuklarda Spora Katılmadan Sonra Okul Başarılarında, Fiziksel ve Sosyal Davranışlarında Oluşan Değişimlerin İncelenmesi”

vurgulamaktadır. Bu görüşler ışığında sportif etkinliğe katılımın bizce de okul başarısını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Tablo 2. Çocukların okul başarılarında gözlenen değişimlerle ilişkin veli görüşleri.

Çocukların okul başarılarında gözlenen değişimlerle ilişkin veli görüşleri	Olumlu Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Olumsuz Değişiklik		Toplam	
	N*	%	N*	%	N*	%	N*	%
Sınıf çalışmaları ve derse katılım	17	73.9	6	26.1	-	-	23	100
Ders çalışma performansı	24	54.5	16	36.4	4	9.1	44	100
Ders çalışma isteği	18	56.3	12	37.5	2	6.2	32	100
Okula gitme isteği	5	71.4	1	14.3	1	14.3	7	100

*Veli görüşlerine ilişkin ayrı verilen cevapları eşleştirilmiş toplamlarını gösterir.

Yukarıdaki tabloda (Tablo – 2) veli görüşlerine göre çocukların sportif faaliyete katılımı sonrasında okul başarılarında meydana gelen değişimler gösterilirken, sayısal olarak “sınıf çalışmaları ve derse katılım” konusunda değişimin olumlu yönde oldukça yüksek (n=17 - %73.9) olduğu gözlenmektedir.

Bulgularda gösterildiği üzere (Tablo - 2), çocukların spor faaliyetine katılımı ile okul başarılarını ilişkilendirebileceğimiz olumlu veli görüşleri özetle, çocukların sportif faaliyete katılımından sonra derslerine karşı ilgilerinin arttığı, daha düzenli ve tertipli çalışmalar yaptıkları, okula gitme isteklerinin arttığı ve sınıf çalışmalarında daha katılımcı oldukları şeklindedir.

Bu olumlu görüşlere ek olarak (Tablo - 2), çocukların sportif faaliyete katılımı ile okul başarılarını ilişkilendirebileceğimiz herhangi bir değişimin olmadığını belirten öğrenci velileri de bulunmaktadır. Bu görüşlerin yanında velilerin bir kısmı, çocuklarının zaten okulda başarılı olduğunu ve sportif faaliyete katılımından sonrada yine aynı başarılarının devam ettiğini vurgulamaktadır.

Bulgulardan çıkardığımız (Tablo – 2) ve çocukların spor faaliyetine katılımı ile okul başarılarını ilişkilendirebileceğimiz olumsuz veli görüşleri de özetle, çocukların sportif faaliyete katılımından sonra ders çalışma isteklerinin azaldığı, okula gitme isteklerinin azaldığı ve futbolu hayatlarının ilk sırasına koyup okul hayatını geri plana attıkları şeklindedir.

Çalışmaya katılan öğrenci velilerinin, çocuklarının sportif faaliyete katılımından sonra fiziksel davranışlarında meydana gelen değişikliklerle ilgili olan 2. soruya verdikleri yanıtlar Tablo – 3 ve Tablo – 4’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Çocukların fiziksel davranışlarında gözlenen değişimin sayısal dağılımı.

Fiziksel Davranışlarına İlişkin	Olumlu Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Olumsuz Değişiklik		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	N	%
	66	72.5	12	13.2	13	14.3	91	100

Çalışmadan elde edilen bir başka bulguda, spor okuluna katılan çocukların çoğunluğunun, fiziksel davranışlarında (hareketlilik, hırçınlık, yeme alışkanlıkları, tembellik, ebeveynlerin sözüne itaat vs.) belirgin bir düzelme olduğudur. Çalışmaya katılan 91 öğrenci velisinin 66 tanesi (%72.5, Tablo – 3), çocuklarının fiziksel davranışlarının, özellikle de yeme alışkanlıklarının önemli ölçüde olumlu etkilendiğini vurgulamaktadır. Bu görüşlerle birlikte, sportif etkinliğe katılım bizce de fiziksel davranışları olumlu yönde etkileyebilir.

Tablo 4. Çocukların fiziksel davranışlarında gözlenen değişimlerle ilişkin veli görüşleri.

Çocukların fiziksel davranışlarında gözlenen değişimlerle ilişkin veli görüşleri	Olumlu Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Olumsuz Değişiklik		Toplam	
	N*	%	N*	%	N*	%	N*	%
Ebeveynlerin sözüne itaat	21	60	10	28.6	4	11.4	35	100
Yeme alışkanlıkları	38	67.9	12	21.4	6	10.7	56	100
Uyku düzeni	2	25	5	62.5	1	12.5	8	100
Hareketlilik	35	68.6	14	27.5	2	3.9	51	100
Tembellik	5	27.8	10	55.6	3	16.6	18	100
Hırçınlık	20	54.1	11	29.7	6	16.2	37	100

*Veli görüşlerine ilişkin ayrı verilen cevapları eşleştirilmiş toplamlarını gösterir.

Yukarıda ki tabloda (Tablo – 4) veli görüşlerine göre çocukların sportif faaliyete katılımı sonrasında fiziksel davranışlarında meydana gelen değişimler gösterilirken, sayısal olarak “yeme alışkanlıkları” konusunda değişimin olumlu yönde oldukça yüksek (n=38 - %67.9) olduğu gözlenmektedir.

Bulgularda gösterildiği üzere (Tablo - 4), çocukların sportif faaliyete katılımı ile fiziksel davranış değişikliklerini; hareketlilik, hırçınlık, yeme alışkanlıkları, tembellik, ebeveynlerin sözüne itaat gibi ilişkilendirebileceğimiz olumlu veli görüşleri özetle, çocukların sportif faaliyete katılımından sonra, yeme alışkanlıklarının düzene girdiği, hareketliliklerinin arttığı ve hırçınlıklarının azaldığı şeklindedir.

Bu olumlu görüşlerin yanında yine bulgularda (Tablo – 4), çocuklarının sportif faaliyete katılımı ile fiziksel davranış değişiklikleri arasında ilişkilendirebileceğimiz herhangi bir değişimin olmadığı öğrenci velileri tarafından vurgulanıyor.

Bulgularda, azda olsa rastladığımız (Tablo – 4) ve çocukların sportif faaliyete katılımı ile fiziksel davranış değişikliklerini ilişkilendirebileceğimiz olumsuz veli görüşleri de özetle, çocukların sportif faaliyete katılımından sonra, çok hırçınlaştıkları ve kavgacı oldukları, aile bireylerine karşı itirazcı oldukları, ev yemeği yemedikleri ve adeta dışarıdan beslendikleri şeklindedir.

Çalışmaya katılan öğrenci velilerinin, çocuklarının sportif faaliyete katılımından sonra sosyal davranışlarında meydana gelen değişikliklerle ilgili olan 3. soruya verdikleri yanıtlar Tablo – 5 ve Tablo – 6’da gösterilmiştir

Tablo 5. Çocukların sosyal davranışlarında gözlenen değişimin sayısal dağılımı.

Sosyal Davranışlarına İlişkin	Olumlu Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Olumsuz Değişiklik		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	N	%
	77	84.6	11	12.1	3	3.3	91	100

Çalışmadan elde edilen bir diğer bulguda, spor okuluna katılan çocukların çoğunluğunun, sosyal davranışlarında (içe kapanma, duygusallık, arkadaş çevresi, aile ortamında ki davranışlar vs.) belirgin bir düzelmeye sahiptir. Çalışmaya katılan 91 öğrenci velisinin 77 tanesi (%84.6, Tablo – 5), çocuklarının sosyal davranışlarında, özellikle arkadaş ilişkileri konusunda, önemli ölçüde olumlu değişimin olduğunu vurgulamaktadır. Bu görüşler ışığında, sportif etkinliğe katılım bizce de sosyal davranışları olumlu yönde etkileyebilir.

Tablo 6. Çocukların sosyal davranışlarında gözlenen değişimlerle ilişkin veli görüşleri.

Çocukların sosyal davranışlarında gözlenen değişimlerle ilişkin veli görüşleri	Olumlu Değişiklik		Değişiklik Gözlenmeyen		Olumsuz Değişiklik		Toplam	
	N*	%	N*	%	N*	%	N*	%
Arkadaş ilişkileri	51	82.3	10	16.1	1	1.6	62	100
Mutluluk hali	5	38.5	8	61.5	-	-	13	100
Duygusallık	6	28.6	13	61.9	2	9.5	21	100
Aile ortamı	11	50	11	50	-	-	22	100
Sosyallık	50	65.8	24	31.6	2	2.6	76	100
Öz güven	9	50	9	50	-	-	18	100

*Veli görüşlerine ilişkin ayrı verilen cevapları eşleştirilmiş toplamalarını gösterir.

Yukarıdaki tabloda (Tablo – 6) veli görüşlerine göre çocukların sportif faaliyete katılımı sonrasında sosyal davranışlarında meydana gelen değişimler gösterilirken, sayısal olarak “mutluluk hali”, “aile ortamı” ve “öz güven” konularında olumsuz herhangi bir değişimin vurgulanmadığı gözlenmektedir.

Bulgularda gösterildiği üzere (Tablo - 6), çocukların sportif faaliyete katılımı ile sosyal davranış değişikliklerini (içe kapanma, duygusallık, arkadaş çevresi, aile ortamı vs.) ilişkilendirebileceğimiz olumlu veli görüşleri özetle, çocuklarının sportif faaliyete katılımından sonra daha neşeli ve mutlu oldukları, içe kapanıklıklarını aştıkları, kendilerine güvenlerinin geldiği, arkadaş ilişkilerinin geliştiği ve kişiliklerinin oturmaya başladığı şeklindedir.

TARTIŞMA

Bulgulardan edindiğimiz görüşler ışığında biz de spor etkinliğine katılımın, okul başarısını olumlu yönde etkileyebileceğini düşünüyoruz. Çalışmaya katılan 91 kişinin çoğunluğunun görüşünün (%54.9, Tablo – 1) bizim görüşümüzle paralellik gösterdiği görülmektedir. Bu görüşler biz de hemen, spor okulunun doğrudan çocuğun okul başarısını etkilediği düşüncesini çağırıtırsa da soru işaretleri içermektedir. Çocukların, sportif faaliyete katılımı ve

YALÇIN, U., BALCI, V., “7-14 Yaş Arası Çocuklarda Spora Katılımdan Sonra Okul Başarılarında, Fiziksel ve Sosyal Davranışlarında Oluşan Değişimlerin İncelenmesi”

sporun onlara sağladığı olumlu katkılar neticesinde mi, yoksa spor okulunun veliler tarafından bir tehdit aracı olarak kullanılmasından dolayı mı okul başarıları arttı, tartışılır.

Bulgular içerisinde olumlu sayabileceğimiz yanıtlar arasında, çocukların sportif faaliyete katılımı sonrasında daha düzenli ve tertipli ders çalıştıkları, okula gitme isteklerinin arttığı vurgulanmaktadır. Bu yanıtlar bizde, spor faaliyetinin çocukların başarısını doğrudan etkilediği hissini daha yoğun uyandırmaktadır. Ancak çocukların okul başarılarının spor faaliyetinin bizzat kendisinden mi yoksa takım eğitmeninin (grup antrenörünün) güdülemesinden mi kaynaklandığı bir diğer tartışma konusudur. Bizi bu yargıya sevk eden ise, çalışmaya katılan öğrenci velilerinin bir kısmının, takım eğitmeninin motivasyonunun çocuklarının okul başarısını doğrudan etkilediği görüşüdür.

Çalışmaya katılan öğrenci velilerinin bir kısmı da, sportif faaliyete katılan çocuklarının okul başarısının olumlu veya olumsuz herhangi bir şekilde etkilenmediğini vurgulamaktadır. Burada düşünülmesi gereken ise, “değişiklik yok” vurgusunu yapan velilerin çocuklarının okul başarılarını gözlemlene imkânını ne kadar bulduklarıdır. Okul başarısında olumlu olumsuz değişiklik olmadığını vurgulayan yanıtlardan “okulda başarılı bir çocuktu, yine aynen devam ediyor” yanıtı, daha tatminkârdır. Çünkü burada öğrenci velisinin daha önceden çocuğunun okul başarısının iyiliğine yönelik bir görüşü mevcuttur ve çocuğunun tıpkı spor faaliyetine katılımı öncesinde olduğu gibi, sportif faaliyete katılımı sonrasında da başarısının aynen devam ettiği vurgulanmaktadır.

Bulgularda gözlemediğimiz yanıtlar içerisinde, çocuklarının okul başarılarının sportif faaliyete katılımı sonrasında düştüğünü vurgulayan velilerde bulunmaktadır. Bu yanıtlarda ise çocuklarının sporcu olma, en çokta futbolcu olma hevesiyle okul hayatlarını geri plana attıkları, okula gitme isteklerinin azaldığı ve ders çalışma isteklerinin olumsuz etkilendiği vurgulanmaktadır. Çocukların okula gitme isteklerinin azalmasının başka sebeplere dayanabileceğini söylemekle birlikte, daha çok çocukların dünyaca ünlü futbolcuların lüks yaşantılarının ve toplum içerisindeki konumlarının farkında olmaları neticesinde, onlar gibi olmak istemeleri ve okul hayatlarını geri plana attıkları düşünülebilir. Burada dikkatimizi çeken tıpkı spor faaliyetinin olumlu etkilerinde söz ettiğimiz gibi, spor faaliyetinin ders başarısını doğrudan etkilemediğidir. Çocuklar acaba spor faaliyetinin bizzat kendisinden mi olumsuz kazanımlar sağlıyor yoksa sporcuların, özellikle de dünyaca ünlü futbolcuların lüks yaşantılarına ve toplum içindeki konumlarına özindiklerinden mi okul başarıları olumsuz etkileniyor, tartışılır.

Bulgular ışığında, bir kez daha söylemeliyiz ki, bizde sportif faaliyete katılımın okul başarısını olumlu etkileyebileceği görüşündeyiz. Aksoy’un 1999 yılında yaptığı bir çalışmada okul başarısı ile spora katılım arasında pozitif doğrusal bir ilişkinin olduğu rastlanmaktadır (3). Aksoy’un 200 öğrenci ve 200 öğretmen üzerine yaptığı çalışmada, sportif faaliyete katılımın öğrenci ve öğretmenleri okul ve derslerden soyutladığını, derse yönelmeleri gerektiğinde ise daha verimli oldukları belirtilmiştir (Aksoy, 1999).

Aykaç’ın 2007 yılında yaptığı bir başka çalışmada ise, serbest zaman aktivitelerinin okul başarısıyla pozitif doğrusal bir ilişkisinin olduğu vurgulanmaktadır (4). Aykaç’ın 40 öğrenci üzerine yaptığı çalışmada rekreasyon aktivitelerinin ki bunun içine sportif faaliyete katılımı da dahil edebiliriz, öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı sonucu vurgulanmıştır (Aykaç, 2007).

Bizim çalışmamızda da Aykaç’ın yaptığı çalışmanın bulgularına ilişkin benzer sonuçlar veli görüşleri aracılığıyla tespit edilmiştir (Tablo - 2). Dolayısıyla görülmektedir ki sportif aktiviteye katılan öğrencilerin akademik başarıları yükselmektedir.

Adsız’ın 2010 yılında yaptığı bir çalışmada da, ilköğretim 4. ve 5. sınıf çocuklarda düzenli olarak, çalıştırıcı gözetiminde yapılan sportif faaliyetin dikkat gelişimine olumlu katkısı olduğu sonucuna varılmıştır (5). Adsız’ın yaptığı çalışmada, deney grubunu sportif faaliyete katılan 30 çocuk, kontrol grubunu ise sportif faaliyette bulunmayan 30 çocuk oluşturmaktadır. Çalışmanın sonucunda sportif faaliyete katılan çocukların, sportif faaliyette bulunmayan çocuklara oranla %83 daha dikkatli olduğu neticesine ulaşılmıştır (Adsız, 2010).

Şenses’in 2009 yılında yaptığı bir başka çalışmada ise, genel olarak lisanslı spor yapmanın dersleri olumsuz yönde etkilemediği, hatta okul sporlarıyla ilgilenen özellikle erkek öğrencilerin ders başarılarının daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (6). Şenses’in Trabzon İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı toplam 5 ilköğretim okulunda 1142 öğrenci üzerine yaptığı çalışmada, lisanslı spor yapan öğrencilerin ders başarılarının, düzenli sportif faaliyete katılmayan öğrencilerin ders başarılarına oranla daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Şenses, 2009).

Bizim çalışmamızda da Şenses’in yaptığı çalışmanın bulgularına ilişkin benzer sonuçlar veli görüşleri aracılığıyla tespit edilmiştir (Tablo - 2). Dolayısıyla görülmektedir ki sportif aktiviteye katılan öğrencilerin akademik başarıları yükselmektedir.

Öğrenci velilerinin vurguladıkları görüşlerde olduğu gibi, bizde çocukların sportif faaliyete katılımı ile fiziksel davranış değişiklikleri arasında da pozitif doğrusal bir ilişkinin olabileceğini düşünüyoruz. Çalışmaya katılan 91 öğrenci velisinin verdiği yanıtlar incelendiğinde, en çok sözü geçen yargının, çocuklarının sportif faaliyete katılımı sonrasında, fiziksel davranışlarının olumlu yönde etkilendiği ve özellikle de yeme alışkanlıklarının önemli ölçüde düzene girdiği, yargısının olduğu gözlenmektedir. Bu ve buna benzer birçok yanıtın varoluşu bizde de sportif faaliyet ile fiziksel davranış değişikliği arasındaki pozitif doğrusal ilişkinin kuvvetli olduğu hissini uyandırsa da yine de tartışmaya açık yanların var olduğunu söylemeliyiz.

Bulgular içerisinde olumlu sayılabilecek veli yanıtları arasında en çok sözü edilen yargı 'olumlu etkiledi' yargısıdır. Bu kavram oldukça geniş bir kavram olup, çocukların spor faaliyetine katılmasıyla, fiziksel davranışlarının değişmesi hususunda, her yöne çekilebilir bir kavram niteliği taşımaktadır. Velilerin çocuklarının sportif faaliyete katılımı sonrasında fiziksel davranışlarında meydana gelen değişimlerle ilgili soruya daha net ve anlaşılır nitelikte yanıtlar verememelerinin sebebi, kendi çocuklarının fiziksel davranışlarında ki değişimleri değerlendirme sürecini dikkate almamalarından kaynaklanabilir. Bu ihtimali göz önünde bulundurunca, sportif faaliyete katılımın çocukların fiziksel davranışlarında kesin olarak olumlu etki yarattığını söyleyebilmek bizce de zor olmaktadır. Bunun yanında, çocuklarının sportif faaliyete katılımı sonrasında, fiziksel davranış değişikliklerini denetleyen ve bu değişiklikleri bize aktarabilen birçok veli bulunmaktadır. Çocuklarının yeme alışkanlıklarının düzene girdiğini, uyku düzenlerinin olumlu olarak değiştiğini, hırçınlık ve aşırı hareketlilik problemini aştıklarını vurgulayan velilerin bulunması, sportif faaliyete katılımın fiziksel davranışa olumlu etki yaptığı yargısını kuvvetlendiren bir sonuç doğurmaktadır.

Sayısal olarak çok azda olsa, bulgularda göze çarpan yanıtlar arasında, çocuklarının sportif faaliyete katılımı ile fiziksel davranışlarının değişimi arasında bir ilişki kuramayan ve hatta çocuklarının fiziksel davranışlarının sportif faaliyete katılımı sonrasında olumsuz olarak etkilendiğini vurgulayan veliler de bulunmaktadır. Çocukların sportif faaliyete katılımından sonra fiziksel davranışlarında meydana gelen değişikliklerle ilgili soruya 'değişiklik yok' şeklinde yanıt veren veliler vardır. Bu yanıtları veren veliler bizi, 'değişiklik yok' yanıtı vermelerine neden olarak, çocuklarının fiziksel davranışlarında meydana gelen değişiklikleri değerlendirme imkânı bulamadıkları düşüncesine yöneltiyor. Çünkü sportif faaliyete katılan çocukların yaş grubuna bakıldığında, fiziksel davranış değişikliklerinin açıkça gözlenebilir bir aralıkta olduğunu söylemek mümkündür. Çocukların fiziksel davranışlarında meydana gelen değişiklikleri, yalnızca sportif faaliyete katılıma bağlamak bizi yanılgıya götürebilir. Ancak, sözü geçen fiziksel davranışların bir ya da bir kaçında, sportif faaliyete katılım sonrasında çoğunlukla olumlu veya azda olsa olumsuz değişiklikler gözlenebileceğine literatüre bağlı olarak inanıyoruz.

Er'in 2010 yılında yaptığı bir çalışmada, düzenli sportif faaliyete katılan bireylerin fiziksel gelişiminin yanında psikolojik, sosyal, kültürel ve davranışsal gelişiminde de unsur olan sporun akademik başarıyı da olumlu etkilediği görüşüne varılmıştır (7). Er'in yaptığı çalışmada, deney grubunu sportif faaliyete katılan 38 birey, kontrol grubunu ise sportif faaliyette bulunmayan 38 birey oluşturmaktadır. Çalışma neticesinde sportif faaliyete katılımın fiziksel gelişimin yanı sıra psikolojik, sosyal, kültürel, davranışsal gelişime ve akademik başarıya da olumlu etkisi olabileceği sonucuna varılmıştır (Er, 2010).

Ersoy'un 2010 yılında yaptığı bir çalışmada ise, düzenli sportif faaliyete katılan çocukların ruhsal uyum düzeyi değerlerinin, sportif faaliyete katılmayan çocukların ruhsal uyum düzeyi değerlerinden daha iyi olduğu sonucuna varılmıştır (8). Çalışmanın araştırma grubu, 9-11 yaşlar arası takım sporu alanında hentbol branşında 10 kız-10 erkek, mücadele sporu alanında karate branşında 10 kız-10 erkek, bireysel spor alanında yüzme branşında 10 kız-10 erkek olmak üzere ve bu branşlarda en az 1 yıl spor yapan 30 kız-30 erkek ile spor yapmayan 30 kız 30 erkek çocuktan oluşmaktadır. Çalışma neticesinde sportif faaliyete katılan çocuklar lehine anlamlı bir fark görülmüş ancak sportif faaliyete katılmayan çocuklarında ruhsal uyum düzeylerinin normal değerler içerisinde olduğu belirlenmiştir (Ersoy, 2010).

Bizim çalışmamızda da Ersoy'un yaptığı çalışmanın bulgularına ilişkin benzer sonuçlar veli görüşleri aracılığıyla tespit edilmiştir (Tablo - 4). Dolayısıyla görülmektedir ki sportif aktiviteye katılan öğrencilerin fiziksel davranışlarında olumlu değişimler meydana gelmektedir.

Çalışmanın tartışma kısmında sözü edilen, sportif faaliyete katılımın okul başarısına ve fiziksel davranış değişikliğine olumlu veya olumsuz etkisi yanında, sosyal davranışa yaptığı olumlu veya olumsuz katkı konusunun daha zor tartışılabilir bir boyutta olduğu söylenebilir. Aşağıda sportif faaliyete katılımın sosyal davranışa yaptığı olumlu katkıların vurgulandığı birkaç çalışma örneği gösterilmiştir.

Özçelik'in 2007 yılın da yaptığı bir çalışmada, sosyalleşme ile spora katılım arasında pozitif doğrusal bir ilişkinin olduğuna rastlanmaktadır (9). Özçelik'in farklı yaş gruplarında 160 öğrenci üzerine yaptığı çalışmada, sportif faaliyetin özellikle de beden eğitiminin öğrenciler üzerinde olumlu sosyal etki yaptığı savunulmuştur (Özçelik, 2007).

Akıncı'nın 2007 yılın da yaptığı bir çalışmada, sosyalleşme süreci ve şahsiyetin oluşması ile spora katılım arasında yine pozitif doğrusal bir ilişkinin olduğuna rastlanmaktadır (10). Akıncı'nın 309 öğrenci üzerine yaptığı çalışmada, kişilerin beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımı ile sosyal ve kişilik yönünden gelişimleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu savunulmuştur (Akıncı, 2007).

Türkel'in 2010 yılın da yaptığı bir çalışmada, düzenli olarak sportif faaliyetlere katılan öğrencilerin sosyal uyum ve iletişim becerilerinin anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır (11). Çalışmanın örneklemini, Kayseri ilinin Talas ilçesindeki bazı ilköğretim okullarının 6. ve 7. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmanın sonucunda sportif faaliyete düzenli katılım ile sosyal uyum ve iletişim becerileri arasında pozitif doğrusal bir ilişkinin olduğuna ulaşılmıştır (Türkel, 2010).

YALÇIN, U., BALCI, V., “7-14 Yaş Arası Çocuklarda Spora Katılmadan Sonra Okul Başarılarında, Fiziksel ve Sosyal Davranışlarında Oluşan Değişimlerin İncelenmesi”

Bizim çalışmamızda da Ersoy'un yaptığı çalışmanın bulgularına ilişkin benzer sonuçlar veli görüşleri aracılığıyla tespit edilmiştir (Tablo - 6). Dolayısıyla görülmektedir ki sportif aktiviteye katılan öğrencilerin sosyal davranışlarında olumlu değişimler meydana gelmektedir.

Yukarıdaki çalışmalara paralel olarak bizim çalışmamızda da, sportif faaliyete katılımın sosyal davranış değişikliğine olumlu etkisinin olabileceği sonucuna varılmıştır.

Öğrenci velilerinin, çocuklarının okul başarıları, fiziksel ve sosyal davranışları üzerine yaptıkları yorumları nesnel bir ölçme aracına dayandırılmadığı için, diğer bir deyişle bu yargıların gözleme dayalı olması tartışılabilir. Bununla birlikte, her bireyin kendi çocuğunun okul başarısında meydana gelen değişiklikleri gözleyip bildirebilmesi de bizim açımızdan değerlendirilen önemli bir yargı olmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmadan elde edilen verilere göre aşağıda ki sonuçlara ulaşılmıştır:

Veli görüşlerine göre;

Sportif faaliyete düzenli devam eden çocukların okul başarılarının iyileşmesinin farklı cümlelerle ifade edilmesiyle okul başarılarının olumlu etkilendiği sonucuna varılmıştır.

Sportif faaliyete düzenli devam eden çocukların okul hayatında daha düzenli olmaya başladıkları ve disiplin seviyelerinin arttığı, sorumluluk duygularının arttığı, grup antrenörlerinin güdülemesiyle sınıf çalışmalarına daha aktif katıldıkları ve okula gitme isteklerinin arttığı sonucuna varılmıştır.

Sportif faaliyete düzenli devam eden çocukların fiziksel davranışlarının iyileşmesinin çeşitli cümlelerle ifade edilmesine rağmen söz konusu davranışların sportif faaliyete katılım sonrasında olumlu etkilendiği sonucuna varılmıştır.

Sportif faaliyete düzenli devam eden çocukların hırçınlıklarının azaldığı, hareketliliklerinin arttığı, yeme alışkanlıklarının düzene girdiği, aile bireyleriyle ilişkilerinin olumlu yönde gelişme gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Sportif faaliyete düzenli devam eden çocukların sosyal davranışlarının iyileşmesinin çeşitli cümlelerle ifade edilmesine rağmen söz konusu davranışların sportif faaliyete katılım sonrasında olumlu etkilendiği sonucuna varılmıştır.

Çocukların sportif faaliyete katılımından sonra, arkadaşlık ilişkilerinin geliştiği, kişiliklerinin oturmaya başladığı, içe kapanıklıklarının sona erdiği, daha neşeli ve daha mutlu çocuklar oldukları sonucuna varılmıştır.

Çalışmamızdan doğan bu sonuçlar çerçevesinde, ebeveynlerin okul çağına gelmiş çocuklarını, ilgili oldukları spor branşına yönlendirmesi ve çocuklarının düzenli olarak sportif faaliyete katılımını sağlaması önerilir.

Çalışmadan elde edilen, sportif faaliyete katılımın okul başarısı, fiziksel ve sosyal davranışlar üzerinde ki olumlu etkisi sonucunun yanı sıra belirtmeliyiz ki, çalışma velilere daha önceden bildirilip çocuklarının okul başarılarını, fiziksel ve sosyal davranışlarını kontrollü olarak değerlendirmeleri sağlansaydı, benzer sonuçlara ulaşabilmek bakımından doğrulanmış bir çalışma anlamına gelebilirdi.

KAYNAKLAR

1. <http://www.diyadinnet.com/YararlıBilgiler-715&Bilgi=spor-nedir-spor-bilimi-nedir>
2. <http://cocukvespor.blogcu.com/spor-yapan-cocugun-okul-basarisi-da-yuksek-oluyor/9230589>
3. Aksoy, C., “Beden Eğitimi ve Sporun Eğitime Etkisi”. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi SBE, 1999.
4. Aykaç, T., “Serbest Zaman Etkinliklerinin İlköğretim 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Kaygı ve Akademik Başarısına Etkisi (Kocaeli Gölcük Örneği)”. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi SBE, 2007.
5. Adsız, E., “İlköğretim Çağındaki Öğrencilerde Düzenli Yapılan Sporun Dikkat Üzerine Etkisinin Araştırılması”. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi SBE, 2010.
6. Şenses, M., “Trabzon Merkezde Bulunan Bazı İlköğretim Okullarında 7. ve 8. Sınıfta Okuyan Lisanslı Sporcu Öğrenciler İle Lisanssız Öğrencilerin Okul Ders Başarılarının Karşılaştırılması”. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi SBE, 2009.
7. Er, F., “Düzenli Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Uygunluk Düzeyleriyle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması”. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi EBE, 2010.
8. Ersoy, T., “9 – 11 Yaşlar Arası Spor Yapan ve Yapmayan Çocukların Ruhsal Uyum Düzeylerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi” Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi EBE, 2010.
9. Özçelik, E., “Öğrencilerin Sosyalleşmesinde Beden Eğitimi Dersinin Rolü”. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi SBE, 2007.
10. Akıncı, A. Y., “Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin, Sosyalleşme Süreci ve Şahsiyetin Oluşmasında Katkısı”. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi SBE, 2007.
11. Türkel, Ç., “İlköğretim Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi İle Sosyal Uyum ve İletişim Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi”. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi SBE, 2010.